

Helena Saarikoski

Filosofian tohtori, dosentti

Tutkija, tietokirjailija, kriitikko ja kustantaja

Yhteystiedot

Kaivonkatsojantie 3 L 184, 00980 Helsinki

saarikoski.helena@gmail.com

045 679 5527

Kielitaito. Äidinkieli suomi. Työkielet suomi, ruotsi, englanti ja ranska.

Tutkija

Olen helsinkiläinen kulttuurientutkija.

Olen työskennellyt tutkijana vuodesta 1989 lähtien, valtaosan ajasta vapaana tutkijana ja kirjoittajana, apurahoilla ja muun muassa Suomen Akatemian rahoituksilla. Paitsi tutkimustyötä olen tehnyt tutkimusprojektin johtajan ja yliopiston opettajan töitä, tieteellisiä toimitustöitä ja erilaisia asiantuntijatehtäviä.

Olen julkaissut noin 90 nimekettä tieteellisissä julkaisuissa.

Tietokirjailija, kriitikko

Olen tutkinut nykyistä suomalaista kulttuuria. Olen halunnut kertoa tutkimuksistani ensi sijassa niille ihmisille, joita tutkimukseni koskee. Olen harjoittanut yleistajuisen tiedekirjoittamisen ja hyvän asiaproosan taitoja kirjoissani.

Olen julkaissut tieto- ja tiedekirjallisuutta vuodesta 1981 lähtien, 16 toimittamaani tai kirjoittamaani kirjaa, 32 tieteellistä artikkelia, 36 tieto- ja tiedekirja-arviota ja muita pienempiä kirjoituksia. Olen julkaissut painettuna kaikkiaan yli 130 nimekettä.

Kustantaja ja toimitusjohtaja

Olen luottamustehtävässä Kulttuuriosuuskunta Partuunan toimitusjohtajana.

Päivittäisen liikkeenjohdon tehtävien ohella olen keskittynyt osuuskunnassa kustantajan ja kustannustoimittajan tehtäviin. Partuuna on julkaissut 47 kirjaa (2012–2025), joista 44:ssä olen toiminut kustannustoimittajana. Olen toiminut myös kuuden Partuunan julkaiseman musiikkialbumin taloudellisena tuottajana.

Olen vastannut osuuskunnan tiedottamisesta, verkkosivujen partuuna.fi/ päivittämisestä, sähköisestä uutiskirjeestä ja sosiaalisesta mediasta sekä verkkokaupan toiminnasta.

Luottamustehtävät

Kulttuuriosuuskunta Partuuna, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja (2011 lähtien)

Kallahti Kallvik ry, puheenjohtaja (2018 lähtien)

Kirjailija Pentti Saarikosken perikunta, tekijänoikeuden käytön valvoja (2011 lähtien)

Kirjailija Tuula Saarikosken perikunta, tekijänoikeuden käytön valvoja (2021 lähtien).

Heka Oy, vmy 3013, asukastoimikunnan jäsen, kohteen hallinnon ja talouden valvoja (2026–27).

Helena Maaria Saarikoski, 1985–1990 Saarikoski-Hyttinen, o.s. Saarikoski

Syntynyt 1.10.1958 Helsingissä.

Kansalaisuus Suomi, äidinkieli suomi.

Asuinpaikka: Helsinki.

Siviilisääty: Eronnut.

Perhesuhteet: Vanhemmat kirjailija Pentti Saarikoski (1937–1983), kirjailija Tuula Saarikoski (1936–2021, o.s. Unkari); poika valt. maist. Otso Kratz (s. 1987, s. Hyttinen).

Ammattiliiton ja tekijäjärjestöjen jäsenyydet

Tieteentekijöiden liitto (Akava), jäsen vuodesta 1990, eläkeläisjäsen 1.12.2023 alkaen.

Suomen Tietokirjailijat ry, jäsen vuodesta 1998.

Suomen Arvostelijain Liitto ry, jäsen vuodesta 2004.

Sanasto ry, jäsen vuodesta 2004

Työsuhteet (viimeisen 10 vuoden ajalta)

2023 Kustannustoimittaja, Kulttuuriosuuskunta Partuuna, 1 kk

2022–2023 Projektisuunnittelija, Kallahti Kallvik ry, 12 kk

2017–2018 Erikoistutkija, Helsingin kaupunki, kulttuuri ja vapaa-aika, kulttuurin kumppanuus- ja avustusyksikkö, 6 kk.

Viimeisimmät asiantuntijatehtävät

Itä-Suomen yliopisto, lausunto kulttuurintutkimuksen dosentuurin hakijan pätevyydestä, 7-2026

Femkanten Media House, haastattelu tv-ohjelmaan lavatansseista, kuvaus 22.5.2026

Sibelius-Akatemia, Kuopio, yleisöluento kirjasta Kirjeitä Eppu Normaalille, ”Fanipostista autoetnografiaksi”, 24.3.2026.

Tutkija

Koulutus ja oppiarvot

31.5.1977 Ylioppilas, Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu

31.1.1989 Filosofian kandidaatti, Helsingin yliopisto

7.3.1995 **Filosofian tohtori**, Helsingin yliopisto, humanistinen tiedekunta

26.3.2001 Folkloristiikan dosentti, Helsingin yliopisto, nimitetty virkaan

9.3.2010 **Folkloristiikan ja naistutkimuksen dosentti**, arvo Helsingin yliopistossa.

Olen koulutukseltani folkloristiikan tutkija, erikoistunut nykykulttuurin kenttätutkimukseen, etnografiseen metodologiaan, nuoriso- ja tyttöstudioon ja populaarin tanssi- ja musiikkikulttuurin tutkimukseen sekä esitystutkimukseen.

Väittelemisen jälkeen olen toiminut vapaana tutkijana, Suomen Akatemian tutkijana, projektitutkijana (yhteensä 104 kuukautta) ja projektinjohtajana mm. Suomen Akatemian tutkimushankkeissa, ja yliopiston opettajana ja opinnäytetöiden ohjaajana. Olen luennoinut korkeakouluissa tuntiopettajana ja vierailevana luennoitsijana vuodesta 1987 lähtien, yhteensä yli 300 tuntia.

Hankittu tutkimus- ja työskentelyrahoitus (kirjoittamani hakemukset)

Julkinen tutkimusrahoitus

2007, 310 000 €, Suomen Akatemia, tutkimusmääräraha projektille *Constructing Gender in Children's Culture* (2008–2011) (haettu FT Taru Leppäsen kanssa), Turun yliopisto, naistutkimuksen oppiaine.

2005, 25 000 €, opetusministeriö, valtionavustus liikuntatieteellisistä tutkimusmäärärahoista tutkimukseen *Nuoren naisellisuuden koreografioita*, Helsingin yliopisto, folkloristiikan oppiaine.

2003, 241 300 €, Suomen Akatemia, tutkimusmääräraha johtamalleni projektille *Gender Narrated in Speech and Deed* (2004–2006), Helsingin yliopisto, folkloristiikan oppiaine.

Kohdeapuraha (Pieniä kohdeapurahoja ei ole lueteltu.)

2013, 60 000 €, Suomen Kulttuurirahasto, Esitystutkimuksen työpaja, työryhmä Helena Saarikoski, Annette Arlander, Taina Riikonen.

Työskentelyapurahat (viimeisen 10 vuoden ajalta)

2025 3000 € Suomen Tietokirjailijat ry

2017 7 000 € Suomen Tietokirjailijat ry.

Tietokirjailija, kriitikko

Olen julkaissut tieto- ja tiedekirjallisuutta kulttuurientutkimuksen alalta, yhteensä yli 130 nimekettä (ks. alla: Kirjallinen toiminta).

Olen ollut tieteellisten lehtien Nuorisotutkimus-lehden (1991–2001) ja Elogen (2005–2011) toimittaja yhteensä 17 vuotta. Olen toimittanut vastaavana toimittajana neljä näiden lehtien teemanumeroa sekä lehtien ja tutkimusantologioiden julkaisutoimittajana yhteensä yli 50 tieteellistä artikkelia painoon.

Olen toiminut tieteellisten julkaisujen ja tutkijoiden hakemusten (tutkimussuunnitelmien) vertaisarvioijana laajasti kulttuurientutkimuksen ja lähialojen tiedejulkaisijoiden pyynnöstä ja tutkimuslaitosten toimeksiannosta sekä Suomessa että ulkomailla.

Olen julkaissut tieteellisissä lehdissä 31 ja yleislehdissä viisi tietokirjojen arviota. Viimeisimmät kolme kritiikkiäni kirjoista Kaupunkiluonto; Helsingin Vuosaaren metsäalueiden monimuotoisuuden arviointi vuonna 2022; ja Paratiisin tyttö olen julkaissut Vuosaari-lehdessä 2023 Suomen Arvostelijain Liiton Kritiikki näkyy -hankkeessa (kritiikkinakyy.fi > Vuosaari). Viime vuosina olen julkaissut somessa useita lyhytarvioita: romaanit Laiva; Kirjeitä sotapäällikölle; Elolliset; Margarita; Keltainen leski; hybriditietokirjat Argonautit; Kaksoisolento; Ihan kakaroita; Omistautuminen; tietokirjat Kultaturbo; Helppo elämäni; rockdokumentti (fiktiivinen) Pahvi (FB #saarikoskikritiikki).

Kustantaja, kustannustoimittaja

Olen toiminut Kulttuuriosuuskunta Partuunassa yleisen kirjallisuuden kustantajana vuodesta 2012 lähtien. Olen ollut kustannustoimittaja Partuunan noin 45 kirjassa (partuuna.fi/kirjat) ja taloudellinen tuottaja Partuunan julkaisemissa kuudessa musiikkialbumissa.

Kirjallinen toiminta

Kirjat, kirjoittaja (6, 1482 sivua)

Kirjeitä Eppu Normaalille. Päiväkirja 2009–2019. Partuuna 2023. 2. korjattu painos Partuuna 2025.

Mistä on huonot tytöt tehty? Tutkimus huora-sanan käytöstä ja tyttöjen kokemasta kiusaamisesta. 2. korjattu p. Partuuna 2012. 1. p. (ilman alanimekettä) Tammi 2001.

Nuoren naisellisuuden koreografioita. Spice Girlsin fanit tyttöyden tekijöinä. SKS 2009.

Kateus, juoru, kiusaaminen. Esseitä henkisestä yhteisöväkivallasta. Nemo 2006.

Ung i Norden. Evalueringsforskning. Nuorisotutkimusseura 2000.

Kouluajan kivoin päivä. Folkloristinen tutkimus penkinpainajaisperinteestä. SKS 1994.

Kirjat, toimittaja (10)

Tuula Saarikoski: *Tiikerin polulla.* Partuuna 2025.

Sapfo: *Ilta tähti, häälaulu.* Suom. Pentti Saarikoski. Partuuna 2022.

Waltzing Through Europe: Attitudes towards Couple Dances in the Long Nineteenth Century. Egil Bakka, Theresa Jill Buckland, Helena Saarikoski and Anne von Bibra Wharton eds. Cambridge: Open Book Publishers, 2020.

Pentti Saarikoski: *Bretagnen päiväkirja ja muita myöhäisiä merkintöjä.* Partuuna 2016.

Esitystutkimus. Toim. Annette Arlander, Helena Erkkilä, Taina Riikonen ja H. Saarikoski. Partuuna 2015.

Silloin tanssittiin tangoa. Tanssikansan kertomaa 1900-luvulta. Partuuna 2014.

Leikkikentiltä. Lastenperinteen tutkimuksia 2000-luvulta. Tietolipas 208. SKS 2005.

Tanssi tanssi. Kulttuureja, tulkintoja. Tietolipas 186. SKS 2003.

Nuorten elämänpolkuja Lama-Suomessa. Kirjoittajat Helena Helve ym. ja Helena Saarikoski. Nuorisotutkimusseura 1997.

Kansanrunoustieteen laitoksen opintotyöt 1886–1985. Luettelo ja asiahakemisto. Toim. Irma-Riitta Järvisen kanssa. Helsingin yliopiston kansanrunoustieteen laitos 1987.

Toimitetut tieteellisten lehtien teemanumerot (4) Nuorisotutkimus; Elore

Artikkelit kokoomateoksissa

Tieteelliset artikkelit (32, 597 sivua)

Muut artikkelit, pääkirjoitukset, kolumnit, blogikirjoitukset yms.

Kirjallisuuskritiikki: Tiedekirjojen arviot (31); yleisten tietokirjojen arviot (5); lyhytarviot somessa (12).

Muistokirjoitukset (3)

Kika Hammar, Kirsi-Marja Hammar-Machreich (1957–2004)

Sirkka Garam (1939–2018)

Tuula Saarikoski (1936–2021), Elina Simosen ja Harri Jäälinojan kanssa

Tieteellisten lehtien toimittaja: Nuorisotutkimus 1991–2001; Elore 1/2005–2/2011
Kustannustoimittaja (45 kirjaa): Partuuna 2012 – jatkuu 2026
Osuuskunnan kotisivujen ja verkkokaupan ylläpitäjä (2012–): partuuna.fi ja
holvi.com/shop/partuuna
Some (2008–): facebook.com/helena.saarikoski/

Tarkempi ansioluettelo, ks. partuuna.fi/helenasaarikoski/ > Academic CV and List of publications
(pdf, 17 sivua, 2020).

Helsinki 27.5.2026
Helena Saarikoski